

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан педагогічного факультету
проф. Олещенко Т.О.

«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкової)

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ

освітнього ступеня магістр
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
для усіх спеціальностей освітнього рівня магістр

Шифр за навчальним планом ЗПОЗ

Київ 2023

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Психолого-педагогічні технології» затвердженої на засіданні Вченої ради УДУ імені Михайла Драгоманова «30» серпня 2022__ року, протокол № 1.

Розробники програми:

Вишківська В.Б., кандидат педагогічних наук, доцент

Силенко Ю.В., асистент кафедри педагогіки

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки

« 25 » серпня року, протокол № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище, ініціали)

	підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти. ПРН8.Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.	ЗК3.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
2.	ПРН7.Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.	ЗК6.Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ЗК8.Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК5.Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проєкти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.
3.	ПРН3.Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію. ПРН11.Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.	ЗК5.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

III. Орієнтовний тематичний план

№ п/п	Назва модулів і тем	Кількість годин (денна)					Кількість годин (заочна)			
		Всього	Аудиторна робота			Самостійна робота	Аудиторна робота			Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семинарські заняття		Всього аудиторних	Лекції	Семинарські	
I	Змістовий модуль. Педагогічні технології організації і розвитку змісту освітнього процесу в контексті неперервної освіти	32	10	6	6	20	8	4	2	24
1.1.	Сутність, особливості, головні ознаки педагогічної технології. Класифікація педагогічних технологій.	6	2	2		4	2	2		4
1.2.	Системні педагогічні технології. Індивідуалізація відкритого освітнього простору.	10	4	2	2	6	2			8
1.3.	Освітня інноватика. Локальні педагогічні технології. Якість освітніх нововведень.	8	4	2	2	4	2	2		6
1.4.	Педагогічне проектування та впровадження педагогічних технологій у систему неперервної освіти.	8	2		2	6	2		2	6
II	Змістовий модуль. Психолого-педагогічні технології професійного вибору, навчання, діяльності та розвитку фахівця	30	8	4	4	22	0	0	2	28
2.1.	Формула вибору професії і етапи професійного шляху особистості: концепції, труднощі, оптимізація.	8	2	2		6				8
2.2.	Психолого-педагогічні технології професійного навчання та особистісного розвитку.	10	2		2	8				10
2.3.	Психолого-педагогічні технології оптимізації професійної діяльності. Саморозвиток і саморух фахівця.	12	4	2	2	8			2	10
III.	Змістовий модуль. Психолого-педагогічні технології педагогічно доцільної партнерської взаємодії. Створення безпечного розвивального освітнього середовища	28	6	4	2	22	0	2	0	28

3.1.	Комунікативні психолого-педагогічні технології. Формування педагогічно доцільної партнерської суб'єкт-суб'єктної взаємодії в освітньому середовищі.	9	2	2		7		2		9	
3.2.	Соціальні, групові, особистісно орієнтовані механізми впливу/взаємовпливу в полікультурному інтегрованому освітньому просторі.	10	2		2	8				10	
3.3.	Психолого-педагогічні технології конфліктологічної компетентності, позааудиторної та консультаційної взаємодії. Створення й підтримання безпечного розвивального освітнього середовища.	9	2	2		7				9	
Всього:		90	26	14	12	64		10	6	4	80

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

IV. Зміст навчальної дисципліни

№ з/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1. 1.1.	<p>Модуль I. Педагогічні технології організації і розвитку змісту освітнього процесу в контексті неперервної освіти</p> <p>Тема 1.1. Сутність, особливості, головні ознаки педагогічної технології.</p> <p>Класифікація педагогічних технологій</p> <p><i>Зміст теми:</i> Система неперервної освіти. <i>Інтернаціоналізація системи освіти України.</i> Ціложиттєва освіта. Формальна, неформальна та інформальна освітня діяльність. Дидактика – теорія навчання і освіти особистості. Технологізація освіти. Дидактичні технології. Технологічний і гуманістичний напрями організації освітнього процесу. Наукові підходи (системний, діяльнісний, інтегративний, особистісно орієнтований, особистісно-соціальний, відносницький) як основа теорії педагогічної технології. Термін «педагогічна технологія». Співвідношення понять: «освітня технологія», «педагогічна технологія», «технологія навчання», «інноваційна педагогічна технологія». Педагогічна технологія як наука, система і реальний процес навчання. Історизм поняття «технологія» і проєкція на сучасні освітні процеси. Педагогічна техніка. Модернізація навчальних предметних середовищ. Сутність педагогічної технології. Форми, методи, способи, прийоми навчання і виховання. Аудіовізуальна освіта. Програмоване навчання. Активні й інтерактивні педагогічні технології. Організаційно-методичний інструментарій освітнього процесу. Особистісні, інструментальні й методичні засоби у досягненні мети освіти. Ефективність і гарантований результат процесу освіти. Структура педагогічної технології. Рівні функціонування педагогічної технології (загальнопедагогічний, предметно-методичний, локальний/модульний). Технологічна схема. Проєктування технологічної карти.</p> <p>Провідні теорії й концепції формування змісту педагогічних технологій (асоціативно-рефлекторне навчання, теорія поетапного формування розумових дій, сугестопедична концепція, теорія нейролінгвістичного програмування, теорія змістового узагальнення). Класифікація педагогічних технологій. За рівнем застосування (загальнопедагогічні, предметні, локальні). За провідним чинником психічного розвитку (біогенні, соціогенні, психогенні). За філософською основою (діалектичні, метафізичні, антропософські, вільного виховання). За науковою концепцією засвоєння досвіду (асоціативно-рефлекторні, біхевіористські, розвивальні, сугестивні, нейролінгвістичні, гештальттехнології). За ставленням до особистості (авторитарні, дидактикоцентристські, особистісно орієнтовані). За орієнтацією на особистісні структури (інформаційні, операційні, емоційно-художні, емоційно-моральні, технології саморозвитку, евристичні, прикладні). За типом організації та управління пізнавальною діяльністю (структурно-логічні, інтеграційні, ігрові, комп'ютерні, діалогові, тренінгові). Авторські педагогічні технології, авторські школи.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 1-2, 45, 47, 88, 91-195.</i></p> <p>Тема 1.2. Системні педагогічні технології. Індивідуалізація відкритого</p>	32	6

<p>1.2.</p> <p>1.3.</p>	<p>освітнього простору <i>Зміст теми:</i> Головні ознаки педагогічної технології як системи. Концептуальність, діагностичне визначення цілей і результативності, економічність, алгоритмізованість, проєктованість, цілісність, керованість, корегованість, постійний оперативний зворотний зв'язок, візуалізація, декомпозиція освітнього процесу на взаємопов'язані етапи, координованість і поетапність дій, спрямованих на досягнення запланованого результату, однозначності виконання передбачених процедур і операцій. Характеристика педагогічної технології на етапах проєктування (поділ процесу на етапи, дії, операції; алгоритмічність; технологічна послідовність реалізації етапів, виконання дій, операцій; управління); функціонування (зміст навчання; методи навчання; система дидактичних засобів; організація навчання); результатів застосування (засвоєння знань – глибина, усвідомленість, системність ціннісно-смысловое ставлення, дієвість, міцність, самостійність; розвиток ціннісних орієнтацій; самореалізація; зміна відносин в освітньому процесі; специфічне мислення – діалектичність, проблемність, аналітичність).</p> <p>Моральний аспект технологізації освіти. Моральна безпека, валеологічна обґрунтованість, духовна екологічність. Гуманістичний світогляд. Відмова від авторитарного стилю мислення і взаємодії, схильність до компромісу, поважне ставлення до думки іншого, інших культур, моральних і духовних цінностей.</p> <p>Системні технології у вдосконаленні змісту і організації освітнього процесу. Системна технологія як теоретична модель, заснована на конкретному науковому вченні. Моделі дистанційного, змішаного, автономного навчання. Індивідуалізація відкритого освітнього простору. Особистісно орієнтовані та особистісно-соціальні технології. Особистісна центрованість освітнього процесу. Зміна ролі, корекція професійної спрямованості функцій педагога (андрагога, герогога). Технології формування педагогічно доцільних відносин в освітньому середовищі. Модератор, фасилітатор, консультант, медіатор, тьютор. Індивідуальний супровід в освіті. Педагогіка супроводу. Технологізація інклюзивного освітнього середовища. Засоби і методи практичного впровадження системних освітніх технологій.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 5-10, 12-17, 22, 27, 28, 30, 41, 46-48, 92.</p> <p>Тема 1.3. Освітня інноватика. Локальні педагогічні технології. Якість освітніх нововведень <i>Зміст теми:</i> Загальна теорія інновацій. Феномен і сутність педагогічної інноватики. Полігранність категорії «педагогічна інноватика». Аналіз понять «нововведення в освіті», «інноваційний педагогічний досвід», «нові освітні технології», «інноваційне освітнє середовище», «інноваційні освітньо-виховні системи», «інноваційні педагогічні технології». Педагогічна (освітня) інноватика як галузь наукового знання і практика. Закони перебігу інноваційних педагогічних процесів. Принципи управління інноваційними освітніми процесами. Структура педагогічної інноватики. Динаміка розвитку освітніх інноваційних процесів. Типи структур інноваційних процесів. Багатомірна класифікація нововведень. Показник нововведень. Ознаки новацій (сфера застосування, інноваційний потенціал, масштаб перетворень). Класифікація педагогічних нововведень. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів.</p> <p>Локальні педагогічні технології. Взірцевий педагогічний досвід (С.В. Белуха, М.І. Босенко, О.М. Гнатюк, М.П. Гузик, З.З. Жофчак, О.А. Захаренко, Я.М. Овсієнко, М.М. Палтишев, Л.І. Паращенко, Н.С. Пушкар, Г.С. Сазоненко, С.М. Січко, А.І. Сологуб, М.І. Чембержі, В.Ф. Шаталов). Технологія комплексного багатопрофільного навчання. Технологія розвитку творчої особистості. Технологія зміни «явищ педагогічного процесу». Технологія колегіального управління. Комбінована система організації освітнього процесу. Технологія системного поглиблення виховання. Особистісно орієнтована освітньо-виховна система у школі-родині. Технологія естетизації освіти і виховання. Система поетапного навчання. Проєктна технологія навчання. Система управління розвитком інтегрованого освітнього середовища школи. Акмеологічно-діяльнісна модель організації освітнього простору. Система формування національної самосвідомості особистості. Технологія креативного профільного навчання. Концепція і модель наскрізної етико-естетичної освіти. Система інтенсивного навчання.</p> <p>Якість планування нововведень. Параметри якості інноваційної освітньої діяльності. Моніторинг, вимірювання кількісних і якісних показників нововведень.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 32, 44-49, 66, 72, 77, 79, 85, 87-90.</p> <p>Тема 1.4. Педагогічне проєктування та впровадження педагогічних технологій в систему неперервної освіти</p>		
-------------------------	--	--	--

1.4.	<p><i>Зміст теми:</i> Проектування в системі неперервної професійної освіти та освіти впродовж життя. Педагогіка, андрагогіка, герогогіка в контексті ціложиттєвої освіти. Педагогічна і андрагогічна моделі навчання. Цілісність і відмінність застосування педагогічних, андрагогічних і герогогічних технологій.</p> <p>Поняття педагогічного проектування. Попереднє розроблення основних деталей майбутньої освітньої діяльності. Створення ідеального опису перспективного об'єкта, що передувє його реалізації. Методологія проектування. Принципи педагогічного проектування (принцип освітніх пріоритетів; принцип саморозвитку проєктованих систем, процесів, технологій, ситуацій; принцип динамізму; принцип повноти; принцип діагностованості; принцип конструктивної цілісності). Педагогічне проектування як самостійна поліфункціональна педагогічна діяльність та процес і результат послідовного й безперервного руху взаємопов'язаних компонентів, етапів, станів освітнього середовища і дій його учасників. Педагогічне моделювання. Технологія ситуативно-контекстного моделювання.</p> <p>Упровадження педагогічних технологій в освітню практику. Критерії співвідношення педагогічної інноватики і освітньої практики (актуальність, відповідність, гуманність, особистісна спрямованість, готовність інноватики і методична підготовленість педагога до впровадження, наступність із раніше досягнутим досвідом і відповідність загальним тенденціям розвитку національної системи освіти, цілісність, гармонізація, ефективність і перспективність результату). Умови успішного впровадження педагогічних технологій в освітній процес. Етапи процесу впровадження педагогічних технологій. Елементи операційної системи впровадження. Робоча схема впровадження педагогічно обгрунтованих науково-теоретичних розробок в освітній процес. Шляхи і конструкти впровадження інноваційних педагогічних технологій в широку освітню практику.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 15, 20-26, 33, 37, 39, 46, 48, 51, 55-60.</p> <p>Модуль II. Психолого-педагогічні технології професійного вибору, навчання, діяльності та розвитку фахівця</p> <p><i>Тема 2.1. Формула вибору професії і етапи професійного шляху фахівця: концепції, труднощі, оптимізація</i></p> <p><i>Зміст теми:</i> Проблема професійного самовизначення: формула вибору професії, труднощі та перспективи професійного розвитку. Структура, етапи та умови успішного професійного самовизначення і професійного становлення особистості. Самосвідомість, самоставлення, Я-концепція як основні детермінанти зрілості й професійного становлення. Професійна Я-концепція. Диференціація та ускладнення Я-концепції в процесі професійного становлення майбутнього фахівця.</p> <p>Особистість як складна динамічна, самоорганізувальна, відкрита система, частина конструкту «людина-світ». Особливості професійної спрямованості та компетентності майбутнього фахівця. Психологічний аналіз професійної компетентності, види та характеристика психолого-педагогічних компетентностей.</p> <p>Психолого-педагогічні особливості професіогенезу, професійного становлення особистості майбутнього фахівця: поняття, характеристика. Особистісне, професійне самоздійснення, психологічне благополуччя як основні стратегічні лінії професійного становлення, самоактуалізації особистості. Етапи професійного становлення та зрілості особистості: адаптація до професії, оволодіння професією, самоактуалізація в професії, професіоналізм діяльності. Модуси життєдіяльності особистості та ефективність професійної діяльності. Динаміка особистісних характеристик в процесі професійного становлення фахівця. Психолого-педагогічні технології оптимізації професійного шляху особистості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 31, 44-47, 88, 90-93, 121-127.</p> <p><i>Тема 2.2. Психолого-педагогічні технології професійного навчання та особистісного розвитку</i></p> <p><i>Зміст теми:</i> Основні психолого-педагогічні технології розвитку особистості в юнацькому віці: соціальна ситуація розвитку особистості, провідний вид діяльності, психічні новоутворення, параметри інтелектуального розвитку, сфера спілкування та емоційні якості. Когнітивна сфера та особливості її розвитку в юнацькому та дорослому періодах. Умови, механізми, рушійні сили розвитку особистості студента. Суперечності та кризи юнацького віку як рушійні сили розвитку особистості. Психолого-педагогічні проблеми та механізми оптимізації адаптації студента до навчання. Умови ефективноної адаптації студентів до навчання. Психолого-педагогічні механізми виховання студентської молоді. Викладач як носій моральних та духовних якостей, його вплив на формування й розвиток особистості студента. Вчинок як прояв</p>	30	4
------	---	----	---

<p>2.</p> <p>2.1.</p> <p>2.2.</p>	<p>духовного розвитку особистості.</p> <p>Психолого-педагогічні технології подолання девіантної поведінки студентської молоді: чинники, профілактика та нівелювання в освітньому середовищі. Види девіантної поведінки: делінквентна, адиктивна, аутоагресивна поведінка студента, їх різновиди. Ознаки адиктивної і аутоагресивної поведінки студента: мовні, поведінкові, ситуаційні, синдроматичні. Психолого-педагогічні технології запобігання та корекції девіантної поведінки в освітньому середовищі. Специфіка надання психолого-педагогічної допомоги студентам.</p> <p>Мотиваційні психолого-педагогічні технології навчально-професійної діяльності студента: мотивація і стимули в освітньому процесі, усвідомлені мотиви: потреби, інтереси, переконання, ідеали, неусвідомлені мотиви: установки і потяги. Психологічні чинники мотивації учіння студентів. Формування професійних мотивів навчання. Системна організація мотивації учіння студентів. Ціннісні основи, життєва перспектива, цілі життя в мотиваційній структурі учіння майбутніх фахівців. Мотиваційні тенденції прагнення до успіху та уникнення невдач і їх роль у навчальній діяльності. Самоставлення особистості та особистісно-сміслові характеристики в структурі мотивації учіння студентів. Психологічні механізми мотивації учіння студентів.</p> <p>Психолого-педагогічні технології розвитку творчого мислення студентів. Механізм творчості і його компоненти. Інтуїція та натхнення у творчому процесі. Психолого-педагогічні засади наукової творчості. Критерії творчого мислення. Розвиток творчого потенціалу студентів під час навчання. Шляхи розвитку творчих можливостей особистості у процесі навчання. Роль самооцінки і рівня домагань у навчанні та творчій діяльності особистості. Діагностика та дослідження психолого-педагогічних особливостей мотивації професійної освіти.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 12, 16-21, 77, 81, 88-90, 162-164.</i></p> <p>Тема 2.3. Психолого-педагогічні технології оптимізації професійної діяльності. Саморозвиток і саморух фахівця</p> <p><i>Зміст теми:</i> Психолого-педагогічні технології в освітній діяльності. Психолого-педагогічні техніки впливу, взаємодії, розвитку, корекції, формування та навчання, пов'язані з контекстом «людина-людина». Основна характеристика психолого-педагогічних технологій, їх види. Особливості підбору технік та методів активного навчання й розвитку загальних і професійних компетентностей студентів. Особливості проведення професійно-імітаційних вправ, ігор, дискусій, диспутів, тренінгів, кейс-методу тощо. Психолого-педагогічні технології в освітній діяльності: види, функції, особливості використання. Психологічний сенс загальнокультурних компетентностей майбутнього фахівця: володіння навичками соціокультурної та міжкультурної комунікації, здатність працювати та взаємодіяти в полікультурному інтегрованому середовищі, володіння психолого-педагогічною культурою, здатність швидко адаптуватися до вимог та умов швидко змінюваного соціального простору, висока мотивація до виконання професійної діяльності.</p> <p>Психолого-педагогічні технології особистісного розвитку викладача: індивідуально-психологічні, психо-фізіологічні, особистісні, соціально-психологічні. Психолого-педагогічні механізми формування професійної самосвідомості викладача: здатність до рефлексії, самоусвідомлення, самопізнання, самооцінки власної особистості, професійної діяльності. Світогляд викладача, моральні якості, імідж викладача, педагогічний артистизм. Невербальні засоби комунікації викладача. Авторитет та авторитаризм викладача. Умови імпровізації в науково-педагогічній діяльності.</p> <p>Психолого-педагогічні механізми виховання студентської молоді. Викладач як носій моральних та духовних якостей, його вплив на формування і розвиток особистості студента. Вчинок як прояв духовного розвитку особистості.</p> <p>Механізми розвитку особистісного та професійного потенціалу викладача: самоосвіта, саморозвиток та самодетермінація. Самоосвіта, ціложиттєва освіта. Сучасні вимоги до самоосвітньої діяльності викладача Цінності, смисли, мотивація, побудова кар'єри, життєвих планів та їх реалізація як основні чинники саморозвитку та самоосвіти викладача. Діагностика та виявлення специфіки психолого-педагогічних здібностей, особливостей особистісного та професійного розвитку викладача.</p> <p>Психолого-педагогічна діагностика стратегій подолання стрес-поведінки, психологічних захистів особистості, деструктивних станів суб'єктів освітнього середовища. Індивідуально-психологічні характеристики особистості та деструкції професійного розвитку викладача. Особистісний адаптаційний потенціал, особистісний потенціал, копінг-стратегії, психологічні захисти, рівень фрустраційної толерантності, життєстійкість як чинники професійних деформацій та стратегії їх</p>	<p>28</p>	<p>4</p>
-----------------------------------	---	-----------	----------

подолання. Шляхи профілактики та подолання професійних деструкцій, деформацій. Психолого-педагогічні технології вдосконалення професійного рівня та збереження професійного здоров'я фахівця.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-11, 23, 42-48, 55, 58, 77, 79, 100-105.

Модуль III. Психолого-педагогічні технології педагогічно доцільної партнерської взаємодії. Створення безпечного розвивального освітнього середовища

Тема 3.1. Комунікативні психолого-педагогічні технології. Формування педагогічно доцільної партнерської суб'єкт-суб'єктної взаємодії в освітньому середовищі

Зміст теми: Психолого-педагогічна техніка спілкування: перцептивний, інформативний, інтеракційний аспекти. Вербальні та невербальні механізми впливу у процесі взаємодії викладач-студент. Багатоплановість процесу спілкування викладача та студента. Психологічна характеристика основних механізмів професійно-освітнього спілкування та взаємодії: ідентифікація, емпатія, рефлексія, стереотипізація, каузальна атрибуція, атракція. Психолого-педагогічні особливості взаємодії та спілкування викладача і студентів. Стили спілкування, специфіка труднощів спілкування викладач-студент. Стереотипи спілкування викладача. Комунікативні бар'єри в освітній взаємодії викладача та студентів: деформації спілкування, відчуження в спілкуванні, психологічні бар'єри спілкування та взаємодії.

Основні компоненти педагогічної комунікації. Виховна позиція викладача в педагогічній комунікативній взаємодії: розуміння, визнання та прийняття студента.

2.3. Техніки ефективного спілкування та взаємодії: активне рефлексивне слухання, Я-повідомлення, техніки аргументації, переформулювання запитань в комунікативній взаємодії.

Психолого-педагогічні способи впливу під час спілкування: переконання, аргументація, сугестія, навіювання, маніпуляція, наслідування, прохання, примус, ігнорування, «емоційне зараження», самопросування, позитивна/деструктивна критика. Класифікація стилів педагогічного спілкування. Психолого-педагогічні техніки, спрямовані на формування та розвиток міжособистісної, конфліктологічної, комунікативної, адаптивної компетентності, здатності до рефлексії особистісних, професійних актуальних можливостей і потенційних ресурсів, компетентності саморозвитку.

Психологічна сумісність типів темпераменту у комунікативній взаємодії. Екстра та інтроверти, їх психологічна характеристика та особливості взаємодії. Дуалізація спілкування як психотехніка гармонізації. Психотипологічні функції. Соціотипи та їх характеристика. Види взаємовідносин між соціонічними типами як фактор саморозуміння та розуміння унікальності суб'єкта спілкування. Методики виявлення соціотипу: діагностичні та візуальні. Етика спілкування. Психологічна культура особистості. Складові психологічної культури: психологічна грамотність, психологічна компетентність, ціннісно-смысловий компонент, культуротворчість та рефлексія.

Формування партнерської суб'єкт-суб'єктної взаємодії в освітньому середовищі. Сутність і зміст освітніх суб'єкт-суб'єктних відносин. Виховання, навчання, освіта у трактуванні педагогічно доцільних комунікативних суб'єкт-суб'єктних відносин. Рівні розвитку партнерських суб'єкт-суб'єктних відносин у відкритому освітньому просторі.

Рекомендовані інформаційні джерела: 32, 35, 37, 53, 63, 78, 82, 85, 121.

Тема 3.2. Соціальні, групові, особистісно орієнтовані механізми впливу/взаємовпливу в полікультурному інтегрованому освітньому просторі

Зміст теми: Психолого-педагогічні характеристики освітніх груп. Студентська група як психолого-педагогічний феномен. Психолого-педагогічні особливості студентської групи та її структура. Етапи (фази) розвитку студентської академічної групи: номінальна, група-асоціація, група-кооперація, корпорація, колектив. Групові механізми впливу та взаємовпливу в студентській групі: групова згуртованість, чинники групової згуртованості, проблеми групової згуртованості, зворотній зв'язок, групові норми, ролі, нормативний вплив, соціальний статус. Статусно-рольові позиції студентів у групі, їхні взаємозалежності. Рольовий конфлікт у студентській групі та шляхи його вирішення. Структура і динаміка міжособистісних відносин у студентській групі. Проблема сумісності у групі. Види сумісностей та їх значення у досягненні групових цілей.

Соціальні та психолого-педагогічні технології розвитку групи: адаптація, індивідуалізація, інтеграція як процес та етапи входження студента в студентський

<p>3.</p> <p>3.1.</p>	<p>колектив. Феномен лідера та лідерства в студентській групі. Формальний керівник та неформальний лідер. Влада та авторитет лідера групи. Психологічні типи лідера. Соціально-психологічний клімат у групі та його вплив на працездатність особистості й групи.</p> <p>Міжособистісні та внутрішньогрупові конфлікти в студентській групі, конфліктні форми поведінки в юнацькому віці. Шляхи вирішення та профілактика конфліктів.</p> <p>Колектив кафедри: етапи розвитку, особливості формування і функціонування. Соціально-психологічні феномени у трудовому колективі. Комунікативні, організаторські, лідерські, інструментальні компетентності викладача як чинники ефективної комунікації, взаємодії в колективі (кафедри).</p> <p>Психолого-педагогічна діагностика групових феноменів, соціального статусу, взаємодії та комунікації в студентських групах та педагогічних колективах.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 13, 42, 78, 92, 142-146.</i></p> <p>Тема 3.3. Психолого-педагогічні технології конфліктологічної компетентності, позааудиторної та консультаційної взаємодії. Створення й підтримання безпечного розвивального освітнього середовища</p> <p><i>Зміст теми:</i> Психолого-педагогічні характеристики освітніх конфліктів. Гуманізація сучасної освіти як основа створення та підтримання безпечного розвивального освітнього середовища. Психологічно комфортне та безпечне освітнє середовище як частина соціального середовища та ресурс особистісного розвитку суб'єктів освітнього процесу. Характеристика, компоненти, фактори психологічно безпечного освітнього середовища. Суб'єктність особистості як основа побудови безпечного розвивального освітнього середовища.</p> <p>Конфлікти в освітньому середовищі: чинники, види, специфіка, стадії розвитку, умови та стратегії вирішення. Поняття «конфліктна ситуація», «конфлікт». Психолого-педагогічна характеристика конфліктної ситуації, конфлікту. Типологія конфліктів. Види конфліктів: міжособистісні, внутрішньоособистісні, внутрішньогрупові. Стратегії (типи) поведінки в конфлікті: суперництво, компроміс, співдружність, ухилення, пристосування. Загальна характеристика причин конфліктів та їх функція. Структура та динаміка конфлікту. Шляхи вирішення конфлікту. Роль посередника у вирішенні педагогічних конфліктів. Психолого-педагогічні передумови запобігання конфліктів в освітньому середовищі.</p> <p>Конфліктологічна, полікультурна компетентність та асертивність суб'єктів освітнього процесу – умова створення та підтримання комфортного освітнього середовища, ефективної взаємодії та комунікації. Формування та розвиток конфліктологічної, полікультурної компетентності та асертивності суб'єктів освітнього середовища. Сучасні психотехніки вирішення конфліктних ситуацій, ведення переговорів, формування конфліктної компетентності, асертивності особистості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 12, 26, 38, 77, 115, 123, 127, 145.</i></p>		
-----------------------	--	--	--

4.2. Плани семінарських занять (групові тьюторіали)

Індивідуальний тьюторіал № 1

1. *Завдання репродуктивного характеру.* Визначення понять: «методика», «технологія», «освітня технологія», «дидактична технологія», «педагогічна технологія».

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 3, 4, 5, 6.

2. *Проблемно-пошукове завдання.* Розкрийте зміст «Імітаційної технології навчання» (особливості, методичні поради, переваги, недоліки). Доведіть або спростуйте, що ця технологія є інноваційною.

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова - 1, 2, 3, 4, 5, 6.

3. *Науково-практична розробка.* Коротко опишіть відому Вам авторську освітню технологію (інноватика, ретроінноватика). Схема: автор (автори) технології, зміст (теоретичне обґрунтування, особливості впровадження), посилання на літературу.

4. *Анотована характеристика* 3-х літературних джерел із проблем теоретичного обґрунтування та практики упровадження інноваційних психолого-педагогічних технологій в діяльність закладів освіти.

Індивідуальний тьюторіал №2

1. *Завдання репродуктивного характеру.* Визначення понять: «технологізація», «технологія», «інноваційна поведінка», «індивідуальний стиль інноваційної педагогічної діяльності».

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 3, 4, 5, 6.

2. *Проблемно-пошукове завдання.* Розкрийте зміст «Технології рейтингового оцінювання» (особливості, методичні поради, переваги, недоліки). Доведіть або спростуйте, що ця технологія є інноваційною.

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 1, 2, 3, 4, 5, 6.

3. *Науково-практична розробка.* Коротко опишіть відому Вам авторську освітню технологію (інноватика, ретроінноватика). Схема: автор (автори) технології, зміст (теоретичне обґрунтування, особливості впровадження), посилання на літературу.

4. *Анотована характеристика* 3-х літературних джерел із проблем теоретичного обґрунтування та практики впровадження інноваційних психолого-педагогічних технологій в діяльність закладів освіти.

Індивідуальний тьюторіал №3

1. *Завдання репродуктивного характеру.* Визначення понять: «новаторський педагогічний досвід», «зразковий (репродуктивний педагогічний досвід)», «антиінноваційні бар'єри», «технологізація освітнього процесу».

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 3, 4, 5, 6.

2. *Проблемно-пошукове завдання.* Розкрийте зміст «Технології квазіпрофесійного моделювання» (особливості, методичні поради, переваги, недоліки). Доведіть або спростуйте, що ця технологія є інноваційною.

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 1, 2, 3, 4, 5, 6.

3. *Науково-практична розробка.* Коротко опишіть відому Вам авторську освітню технологію (інноватика, ретроінноватика). Схема: автор (автори) технології, зміст (теоретичне обґрунтування, особливості впровадження), посилання на літературу.

4. *Анотована характеристика* 3-х літературних джерел із проблем теоретичного обґрунтування та практики впровадження інноваційних психолого-педагогічних технологій в діяльність закладів освіти.

Індивідуальний тьюторіал №4

1. *Завдання репродуктивного характеру.* Визначення понять: «інноваційний педагогічний експеримент», «психологічні бар'єри», «фрустрація», «готовність до інноваційної педагогічної діяльності».

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 3, 4, 5, 6.

2. *Проблемно-пошукове завдання.* Розкрийте зміст «Технології стимулювання творчої професійної діяльності педагогів» (особливості, методичні поради, переваги, недоліки). Доведіть або спростуйте, що ця технологія є інноваційною.

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 1, 2, 3, 4, 5, 6.

3. *Науково-практична розробка.* Коротко опишіть відому Вам авторську освітню технологію (інноватика, ретроінноватика). Схема: автор (автори) технології, зміст (теоретичне обґрунтування, особливості впровадження), посилання на літературу.

4. *Анотована характеристика* 3-х літературних джерел із проблем теоретичного обґрунтування та практики впровадження інноваційних психолого-педагогічних технологій в діяльність закладів освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 рр. Київ, 2021.
2. Дем'яненко Н.М. Парадигмальний підхід в історії вищої школи України (XIX – початок XXI ст.). *Модернізація вищої освіти в Україні і світі: колективна монографія* / Акад. пед. наук України; Ін-т вищої освіти АПН України; [за заг. ред. В.П. Андрущенка, В.І. Лугового, М.Ф. Степка]. Харків: Вид-во НУА, 2009. С. 46-61.
3. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін. За заг. ред. О.М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.
4. Педагогічні технології в підготовці вчителів: навч. посіб. / І.Ф. Прокопенко, О.М. Іонова, В.І. Євдокимов [та ін.]; Харк. нац. пед. ун-т імені Г.С. Сковороди; за ред. І.Ф. Прокопенка. Харків: ХНПУ, 2018. 457 с.
5. Чепіль М.М., Дудник Н.З. Педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2012. 224 с.

Додаткова

1. Дем'яненко Н.М. Педагогічна освіта: зміна пріоритетів. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Педагогіка. 2015. № 1 (1). С. 20-25.
2. Дем'яненко Н.М. Європейський вектор проектування підготовки національних педагогічних кадрів. *Вища освіта України*. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». 2012. Т. 1. С. 185-197.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-тє видання, виправлене. Київ: Академвидав, 2015. 352 с.
4. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. Київ: НТУ, 2017. 172 с.
5. Стрельников В.Ю., Брітченко І.Г. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ. Полтава: ПУЕТ, 2013. 309 с.
6. Чайка В.М. Основи дидактики. Тернопіль: Академвидав, 2011. 240 с.

4.3. Організація самостійної роботи студентів (індивідуальні тьюторіали)

Індивідуальний тьюторіал №33

1. *Завдання репродуктивного характеру*. Визначення понять: «якість інноваційної діяльності», «педагогічна технологія», «технологізація освіти», «методика навчання». Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 3, 4, 5, 6.
2. *Проблемно-пошукове завдання*. Розкрийте зміст «Кейс-технології» (особливості, методичні поради, переваги, недоліки). Доведіть або спростуйте, що ця технологія є інноваційною. Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 1, 2, 3, 4, 5, 6.
3. *Науково-практична розробка*. Коротко опишіть відому Вам авторську освітню технологію (інноватика, ретроінноватика). Схема: автор (автори) технології, зміст (теоретичне обґрунтування, особливості впровадження), посилання на літературу.
4. *Анотована характеристика* 3-х літературних джерел із проблем теоретичного обґрунтування та практики упровадження інноваційних психолого-педагогічних технологій в діяльність закладів освіти.

Індивідуальний тьюторіал №34

1. *Завдання репродуктивного характеру*. Визначення понять: «програма інноваційного розвитку закладу освіти», «технологізація освіти», «освітня технологія», «педагогічна інноватика». Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 3, 4, 5, 6.
2. *Проблемно-пошукове завдання*. Розкрийте зміст «Технології партнерської взаємодії» (особливості, методичні поради, переваги, недоліки). Доведіть або спростуйте, що ця технологія є інноваційною. Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 1, 2, 3, 4, 5, 6.
3. *Науково-практична розробка*. Коротко опишіть відому Вам авторську освітню технологію (інноватика, ретроінноватика). Схема: автор (автори) технології, зміст (теоретичне обґрунтування, особливості впровадження), посилання на літературу.
4. *Анотована характеристика* 3-х літературних джерел із проблем теоретичного обґрунтування та практики упровадження інноваційних психолого-педагогічних технологій в діяльність закладів освіти.

Індивідуальний тьюторіал №35

1. *Завдання репродуктивного характеру*. Визначення понять: «критерії оцінювання ефективності впровадження педагогічних інновацій», «інноваційна педагогіка», «освітні інновації», «якість інноваційної діяльності». Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 3, 4, 5, 6.
2. *Проблемно-пошукове завдання*. Розкрийте зміст «Стратегії win-win» (особливості, методичні поради, переваги, недоліки). Доведіть або спростуйте, що ця технологія є інноваційною. Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 1, 2, 3, 4, 5, 6.
3. *Науково-практична розробка*. Коротко опишіть відому Вам авторську освітню технологію (інноватика, ретроінноватика). Схема: автор (автори) технології, зміст (теоретичне обґрунтування, особливості впровадження), посилання на літературу.

4. *Анотована характеристика* 3-х літературних джерел із проблем теоретичного обґрунтування та практики впровадження інноваційних психолого-педагогічних технологій в діяльність закладів освіти.

Індивідуальний тьюторіал №36

1. *Завдання репродуктивного характеру.* Визначення понять: «інноваційні процеси в освіті», «управління процесом впровадження інновацій», «педагогічна інноватика», «відкритий інноваційний освітній простір».

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 3, 4, 5, 6.

2. *Проблемно-пошукове завдання.* Розкрийте зміст «Технології тьюторингу» (особливості, методичні поради, переваги, недоліки). Доведіть або спростуйте, що ця технологія є інноваційною.

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 1, 2, 3, 4, 5, 6.

3. *Науково-практична розробка.* Коротко опишіть відому Вам авторську освітню технологію (інноватика, ретроінноватика). Схема: автор (автори) технології, зміст (теоретичне обґрунтування, особливості впровадження), посилання на літературу.

4. *Анотована характеристика* 3-х літературних джерел із проблем теоретичного обґрунтування та практики впровадження інноваційних психолого-педагогічних технологій в діяльність закладів освіти.

Індивідуальний тьюторіал № 37

1. *Завдання репродуктивного характеру.* Визначення понять: «освітня інновація», «інноваційна компетентність педагога», «освітня система», «готовність педагога до інноваційної професійної діяльності».

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 3, 4, 5, 6.

2. *Проблемно-пошукове завдання.* Розкрийте зміст «Технології менторства» (особливості, методичні поради, переваги, недоліки). Доведіть або спростуйте, що ця технологія є інноваційною.

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 1, 2, 3, 4, 5, 6.

3. *Науково-практична розробка.* Коротко опишіть відому Вам авторську освітню технологію (інноватика, ретроінноватика). Схема: автор (автори) технології, зміст (теоретичне обґрунтування, особливості впровадження), посилання на літературу.

4. *Анотована характеристика* 3-х літературних джерел із проблем теоретичного обґрунтування та практики впровадження інноваційних психолого-педагогічних технологій в діяльність закладів освіти.

Індивідуальний тьюторіал №38

1. *Завдання репродуктивного характеру.* Визначення понять: «педагогічна інноватика», «технологія навчання», «інноваційні процеси в освіті», «управління процесом впровадження інновацій».

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 3, 4, 5, 6.

2. *Проблемно-пошукове завдання.* Розкрийте зміст «Технологія проблемного навчання» (особливості, методичні поради, переваги, недоліки). Доведіть або спростуйте, що ця технологія є інноваційною.

Рекомендована література: основна – 2, 3, 4, 5; додаткова – 1, 2, 3, 4, 5, 6.

3. *Науково-практична розробка.* Коротко опишіть відому Вам авторську освітню технологію (інноватика, ретроінноватика). Схема: автор (автори) технології, зміст (теоретичне обґрунтування, особливості впровадження), посилання на літературу.

4. *Анотована характеристика* 3-х літературних джерел із проблем теоретичного обґрунтування та практики впровадження інноваційних психолого-педагогічних технологій в діяльність закладів освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 рр. Київ, 2021.
2. Дем'яненко Н.М. Парадигмальний підхід в історії вищої школи України (XIX – початок XXI ст.). *Модернізація вищої освіти в Україні і світі*: колективна монографія / Акад. пед. наук України; Ін-т вищої освіти АПН України; [за заг. ред. В.П. Андрущенко, В.І. Лугового, М.Ф. Степка]. Харків: Вид-во НУА, 2009. С. 46-61.

3. Освітні технології: Навч.-метод. посіб / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін. За заг. ред. О.М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.
4. Педагогічні технології в підготовці вчителів: навч. посіб. / І.Ф. Прокопенко, О.М. Іонова, В.І. Євдокимов [та ін.]; Харк. нац. пед. ун-т імені Г.С. Сковороди; за ред. І.Ф. Прокопенка. Харків: ХНПУ, 2018. 457 с.
5. Чепіль М.М., Дудник Н.З. Педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2012. 224 с.

6. Додаткова

7. Дем'яненко Н.М. Педагогічна освіта: зміна пріоритетів. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Педагогіка. 2015. № 1 (1). С. 20-25.
8. Дем'яненко Н.М. Європейський вектор проектування підготовки національних педагогічних кадрів. *Вища освіта України*. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». 2012. Т. 1. С. 185-197.
9. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-тє видання, виправлене. Київ: Академвидав, 2015. 352 с.
10. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. Київ: НТУ, 2017. 172 с.
11. Стрельников В.Ю., Брітченко І.Г. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ. Полтава: ПУЕТ, 2013. 309 с.
12. Чайка В.М. Основи дидактики. Тернопіль: Академвидав, 2011. 240 с.

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю.

Поточний контроль здійснюється упродовж семестру під час проведення лекційних, семінарських занять, виконання самостійної роботи (тьюторіал) та оцінюється сумою набраних балів за всіма темами. Контроль академічної успішності охоплює поточну успішність з урахуванням якості тьюторіалів - індивідуальних творчих завдань, а також передбачає проведення модульних контрольних робіт (тестування) за кожним модулем курсу (у разі їх включення до навчального навантаження викладача) та підсумкові показники якості письмових відповідей здобувачів на питання екзаменаційних білетів.

5.2. Форма підсумкового контролю успішності навчання – *екзамен*. Екзамен проводиться у вигляді відповіді на екзаменаційний білет або виконання тестових завдань. Загальна кількість тестів, які виносяться на підсумковий екзамен - 40. Кожне правильно виконане тестове завдання оцінюється в 1 бал. Максимально можлива кількість балів – 40.

Виконання тестових завдань здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або на основі роздрукованих завдань. Оцінювання тестів проводиться за авторською методикою, у відповідності до встановлених у рейтинговій шкалі балів.

Загальна (остаточна) кількість балів вираховується сумарно: бали поточного контролю - 60 плюс екзаменаційний бал - 40. Максимальна кількість балів – 100.

Систему рейтингових балів різних видів контролю та порядок їх переведення в національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкали представлено в наведеній нижче таблиці.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів.

- Індивідуальний тьюторіал (*критерії оцінювання*: рівень наукового аналізу підбраного матеріалу, самостійність викладу думки, майстерність доведення власної точки зору, послідовність і системність усної презентації індивідуального тьюторіалу, доцільність використаних презентаційних засобів, опертя на інформаційні джерела).

- Груповий тьюторіал (*критерії оцінювання*: - самостійність позиції; логіка і послідовність виступу; повнота викладу думки; креативність; уміння вести наукову дискусію, презентаційні засоби).

Розподіл балів, які отримують студенти

№ п/п	Вид діяльності	Коефіцієнт виду	Кількість робіт	Результат
1.	Семінарське заняття	5	2	10
2.	Індивідуальний тьюторіал	30	1	30
3.	ККР	20	1	20
4	Екзамен	40	1	40
Підсумковий рейтинговий бал				100
Нормований рейтинговий бал:				100

Систему рейтингових балів різних видів контролю та порядок їх переведення в національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкали представлено в наведеній нижче таблиці.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI. Навчально-методична карта дисципліни (Додаток А)

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

1. Андрущенко В.П. Роздуми про освіту: Монографія. Київ: Знання України, 2008. 819 с.
2. Андрущенко В.П. Світанок Європи: Проблема формування нового вчителя для об'єднаної Європи: Монографія. Київ: Знання України, 2011. 1099 с.
3. Андрущенко В.П. Феномен освіти: У 5-ти кн. Кн. 3. Екзистенційний простір освіти: Монографія. Суми: Університетська книга, 2020. 500 с.
4. Андрущенко В.П., Дем'яненко Н.М. Феномен педагогічної інноватики в науково-теоретичному обґрунтуванні й освітній практиці (концептуальні засади, результати і перспективи магістерського Проєкту «Інноваційні авторські освітньо-виховні системи»). Інноваційні авторські освітньо-виховні системи: досвід учителів України: науково-методичний посібник; за заг. ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. С. 12-32.
5. Балицька Т.В. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів і курсантів 1 курсу в умовах кредитно-модульного навчання. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2007.
6. Баріхашвілі І.І. Самостійна робота студентів-заочників як основа їх професійного саморозвитку: Програма спецкурсу. Миколаїв: Іліон, 2006.
7. Бех І. Д. Рефлексія в духовному саморозвитку особистості. *Педагогіка і психологія : науково-теоретичний та інформаційний журнал АПН України*. 2012. № 1. С. 30–37.
8. Бех І. Д. «Я» як джерело духовного саморозвитку особистості. *Педагогіка і психологія : науково-теоретичний та інформаційний журнал АПН України*. 2011. № 3. С. 5–16.
9. Бойко А.М. Виховання людини: нове і вічне. Полтава: Техсервіс, 2006. 568 с.
10. Бойко А.М. Педагогічна україністика: науково-методичний посібник. Київ-Полтава: Salutis, 2019. Ч. 1. 70 с.
11. Бойко А.М. Педагогічна україністика: науково-методичний посібник. Київ-Полтава: Salutis, 2020. Ч. 2. 84 с.
12. Бойко А.М. Упровадження педагогічної інноватики в практику виховання: Монографія. Полтава: ПНПУ, 2011. 384 с.
13. Бойко А.М., Дем'яненко Н.М. Суб'єкт-суб'єктні відносини «учитель-учень» як партнерська взаємодія. *Партнерство в освіті та соціальній роботі: сучасні виклики та перспективи*: матеріали міжвузів. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 22 лют. 2022 р.). Хмельницький: ПП «А.В.Царук», 2022. С. 17-20.
14. Бойко А.М., Дем'яненко Н.М. Тьюторство як модель партнерських відносин викладач-студент. *Педагогіка та психологія. Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2018. Вип. 1 (7). С. 18-22.
15. Бондарчук О. І. Психологія девіантної поведінки: Курс лекцій. Київ, 2006.
16. Боришевський М.Й. Проблема самоактивності особистості: сутність, сучасний стан, перспективи дослідження. *Інститут психології ім. Г.С.М. Костюка – 60 років: Наук. Зап. Інституту психології ім. Г.С.М. Костюка АПН України*. Київ, 2006. Вип.25. С. 106-118.
17. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
18. Висідалко Н.Л. Особливості функціонування перцептивної сфери студентів під час розв'язування задач. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Психологічні науки*. 2012. № 38 (62). С. 191–198.
19. Висідалко Н.Л. Продуктивність професійного навчання. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Психологічні науки*. № 35 (59). 2011. С.155-163.
20. Висідалко Н.Л. Чутливість перцептивних процесів при вирішенні задач та її показники. *Практична психологія та соціальна робота*. 2010. № 6. С. 33–40.
21. Висідалко Н.Л. Чуттєво-інтуїтивне і дискурсивно-логічне мислення студентів при творчому розв'язуванні задач. *Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент*. 2013.

Вип.12. С. 252–260.

22. Гончарова Н.О. Основи професійної орієнтації: Навч. посіб. Київ, 2010. 168 с.
23. Гладкова В.М. Профорієнтація: Навч. посіб. для студентів. Львів, 2017. 156 с.
24. Дем'яненко Н.М. Європейський вектор проектування підготовки національних педагогічних кадрів. *Вища освіта України*. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». 2012. Т. 1. С. 185-197.
25. Дем'яненко Н.М. Інноваційні трансформації освітнього простору педагогічного університету. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Серія : Педагогічні науки / Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка; гол. ред. Носко М.О. Чернігів: ЧНПУ, 2015. Вип. 130. С. 20-25.*
26. Дем'яненко Н.М. Педагогічна освіта: зміна пріоритетів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Педагогіка*. 2015. № 1 (1). С. 20-25.
27. Дем'яненко Н.М. Тьюторство як професія та інструмент індивідуального супроводу в освіті. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Історико-педагогічні студії: зб. наук. пр.* Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. Вип. 11-12. С. 5-11.
28. Дем'яненко Н.М. Парадигмальний підхід в історії вищої школи України (XIX – початок XXI ст.). *Модернізація вищої освіти в Україні і світі: колективна монографія / Акад. пед. наук України; Ін-т вищої освіти АПН України; [за заг. ред. В.П. Андрущенко, В.І. Лугового, М.Ф. Степка].* Харків: Вид-во НУА, 2009. С. 46-61.
29. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-тє видання, виправлене. Київ: Академвидав, 2015. 352 с.
30. Жигайло Н. Психологічні проблеми адаптації студентів-першокурсників і шляхи їх вирішення. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2004. № 4. С. 107-112.
31. Закон України «Про вищу освіту». Київ, 2014.
32. Закон України «Про освіту». Київ, 2017.
33. Засекіна Л. В. Психологічні засади розвитку вищої освіти України. *Психологічні перспективи*. 2010. Вип. 16. С. 40-50.
34. Іваницький О. В. Девіантна поведінка молоді в Україні: чинники виникнення та державні заходи подолання. *Зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка*, 2008. С. 55–63.
35. Інноваційні авторські освітньо-виховні системи: досвід учителів України: Науково-методичний посібник / наук. обґрунтування, заг. ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. 353 с.
36. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. Київ: НТУ, 2017. 172 с.
37. Інформаційно-комунікаційні технології для педагогічних працівників (Практичний курс) / укл. Покришень Д.А., Закревська Є.С., Корнієць О.М., Літош Ю.М., Ракута В.М., Тихоненко О.О. Чернігів: ЧОШПО імені К.Д.Ушинського, 2011. 62 с.
38. Клименко В. В. Психологія творчості. Київ, 2006. 480 с.
39. Когут С.Г. Девіантна поведінка дітей та молоді: проблеми й шляхи розв'язання. *Вісник Львів. ун-ту*. 2008. С. 190-197.
40. Козієвська О. Стратегії інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід та українські перспективи. *Вища школа*. 2012. № 7. С. 30–39.
41. Коқун О.М. Психологічні особливості та передумови професійного вибору особистості на етапі оптації. *Наук. записки Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України*. Київ, 2009. Вип. 37. С. 198–208.
42. Коқун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. Київ, 2012. 200 с.
43. Кузікова С.Б. Важливість механізму саморозвитку в професійному становленні особистості. *Актуальні проблеми психології*. Київ, 2008. Т. 10. Ч. 3. С. 345-351.
44. Кузнецов М.А. Емоційне ставлення студентів до навчання: Монографія. Харків, 2017. 282 с.
45. Купреєва О.І. Комплексна програма розвитку особистісного і професійного становлення майбутнього фахівця. *Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С.Костюка НАПН України*. 2013. Т. V: Психофізіологія. Психологія праці. Експериментальна психологія. Вип. 13. С.146-154.
46. Мариновська О.Я. Педагогічна інноватика. Менеджмент інновацій: Навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2019. 504 с.
47. Митник О.Я. Організація психологічної служби: Навч. посібник. Київ, 2017. 123 с.
48. Мороз О.Г., Падалка О.С., Юрченко В.І. Педагогіка і психологія вищої школи / за заг. ред. О.Г. Мороз. Вінниця, 2003. 267 с.
49. Мороз О.Г., Юрченко В.І. Психолого-педагогічна модель викладача вищої школи. *Наук. проектування інноваційних та альтернативних систем вищої освіти*. Тернопіль, 2000. С. 187-189.
50. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навчальний посібник / За ред. О.Г. Мороза. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. 337 с.
51. Наукові школи Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова / Ред. В.П.Андрущенко. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2005. 580 с.
52. Освітні технології: Навчально-методичний посібник / За ред. О.М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2001.
53. Педагогіка. Інтегрований курс теорії та історії педагогіки: У 2 ч. / За ред. А.М. Бойко. Київ: ВІПОЛ; Полтава: АСМІ, 2004. Ч. 2. 504 с.
54. Педагогіка вищої школи: підручник / [В.П.Андрущенко, І.Д.Бех, Н.М.Дем'яненко та ін.]; за ред. В.Г.Кременя, В.П.Андрущенко, В.І.Лугового. Київ: Педагогічна думка, 2009. 256 с.

55. Персоналії в історії національної педагогіки. 22 видатних українських педагоги: Підручник / Під заг. ред. А.М.Бойко. Київ: ВД «Професіонал», 2004. 576 с.
56. Пехота О.М. Особистісно-орієнтована освіта [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2000/7-1-4.pdf>
57. Пов'якель Н.І. Психологія вирішення педагогічних конфліктів. Київ: Шкільний світ, 2008. 128 с.
58. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. Київ, 2014. 352 с.
59. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Практикум: Навч. посіб. Київ, 2014. 336 с.
60. Попелюшко Р.П. Програма корекції відхилень у розвитку самооцінки студентської молоді. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. № 8. С. 55-65.
61. Практична психологія в системі вищої освіти: теорія, результати досліджень, технології: Монографія / за ред. Н.І. Пов'якель. Київ, 2009. 376 с.
62. Распутько Ю.В. Психологічні особливості внутрішньоособистісних конфліктів в юнацькому віці. *Наук. часопис Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова*. Серія Психологічні науки. 2009. Вип. 26 (50). Ч. 1. С. 345–352.
63. Теслюк В.М. Індивідуальний стиль педагогічного спілкування викладача: теоретико-методичний аспект: Монографія. Київ, 2016. 211 с.
64. Туркай Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: Навч. посібник для студентів-магістрів. Херсон, 2013. 516 с.
65. Святенко Ю.О. Тренінг особистісного зростання: Навчально-методичний посібник. Київ: Видавничий дім «Слово», 2017. 112 с.
66. Сердюк Л.З., Петрученко Н. М. Зміст і структура психологічної готовності до професійної діяльності студентів з інвалідністю. *Освіта регіону*. 2011. № 5. С.140-143.
67. Сердюк Л.З. Психологічні особливості ціннісних орієнтацій студентської молоді. *Освіта регіону*. 2012. № 2. С.311-317.
68. Слепкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ, 2005. 240 с.
69. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 рр. Київ, 2021.
70. Стрельников В.Ю., Брітченко І.Г. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МІПК ПУЕТ. Полтава: ПУЕТ, 2013. 309 с.
71. Теорія і практика інклюзивної освіти [навчально-методичний посібник] / Упорядник Бондар К.М. [2–ге вид., доп.]. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.
72. Терлецька Л.Г. Психологія здоров'я особистості: технологія психосинтезу: Навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Слово», 2016. 152 с.
73. Туриніна О.Л. Психологія творчості: навчальний посібник. Київ: МАУП. 2007. 156 с.
74. Федорчук В.М. Тренінг особистісного зростання: навчальний посібник. Київ: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. 250 с.
75. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: „Академвидав”, 2010.
76. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування: Навч. посіб. Київ, 2007. 230 с.
77. Шейко С. Національні та загальнолюдські засади реформування сучасної вищої освіти в Україні. *Вища школа*. 2005. №3. С. 32-39.
78. Штриголь Д. Я. Шлюбно-рольові настанови у юнацькому віці. *Практична психологія та соціальна робота*. 2010. № 5. С. 35–45
79. Яблонко В.Я. Психолого-педагогічні основи формування особистості: Навч. посібник. Київ, 2008. 220 с.
80. Demyanenko Natalya. A pedagogical university in the context of a competence-based method of approach. *European applied sciences*. Stuttgart, Germany, 2013. # 3-4. С. 77-80.
81. Demjanienko N. Ewolucija paradygamu pedagogiki w historii szkolnictwa wyzszeogo Ukrainy (XX-XXI wiek). *Nauczyciel wobec szans i zagrozen edukacyjnych XXI wieku*; [podred. HalinyGajdamowicz]. Krakow: Impuls, 2009. S. 275-282.
82. Demyanenko Natalia. “Innovative author’s education systems”: a scientific project at National Pedagogical Dragomanov University. *Підна школа*. 2020. № 1. С. 32
83. Demyanenko N.M. Internationalization of the educational and scientific space at pedagogical university. *The World Space of Higher Education: Trends in Internationalization and Development: the collective monograph / Demyanenko N.M., Benera V.E., Kolyadenko S.M., Kravchenko I.M., Lomakovych V.Ya., Smikal V.O. / Edited by N. Demyanenko*. Warsaw: RS Global Sp. Z O.O., 2020. P. 11-27.
84. Demyanenko Natalia. Stosunki wychowawcze nauczyciel – uczen w szkole ogolnokształcacej: problem klasyfikacji. *Uczen w obec szans I zagrozen edukacyjnych XXI wieku / pod red. Haliny Gajdamowicz*. Lodz: Wydawnictwo Uniwersytetu Lodzkiego, 2010. S. 28-37.
85. Demyanenko N.N. The conception of professional approach in the preparing of a teacher of higher educational establishment. *Innovation in academic education - higher education in the process of change*. Warsaw, 2009. P. 23-27.
86. Demyanenko N. The principle of university autonomy in substantiation of the idea and the world experience. *Magyar Tudományos Journal* (Budapest, Hungary). 2017. № 7. P. 43-48.
87. Demyanenko N.M., Benera V.E., Kravchenko I.M., Lomakovych V.Ya., Smikal V.O. *The World Space of Higher Education: Trends in Internationalization and Development: the collective monograph / Edited by N. Demyanenko*. Warsaw: RS Global Sp. Z O.O., 2020. 160 p.
88. Demyanenko N.M. University autonomy as a condition for the internationalization of higher education: Ukrainian historical practices and current challenges. *The World Space of Higher Education: Trends in*

Internationalization and Development: the collective monograph / Demyanenko N.M., Benera V.E., Kravchenko I.M., Lomakovych V.Ya., Smikal V.O. / Edited by N. Demyanenko. Warsaw: RS Global Sp. Z O.O., 2020. P. 69-83.

89. Demyanenko Natalia. Educational innovation studies as a complex system. *Interdisciplinary studies of complex systems. Міждисциплінарні дослідження складних систем*. 2020. № 16. P. 87-101. (Indexed by Web of Science Core Collection). <https://doi.org/10.31392/iscs.2020.16.087>

Додаткові

90. Бех І. Д. Психологічні механізми сходження особистості до духовних цінностей. *Педагогіка і психологія : наук.-теорет. та інформац. журн. АПН України*. 2011. № 2.

91. Бех І. Своєрідність художньої творчості особистості: психологічні акценти. *Мистецтво та освіта*. 2012. № 1. С. 20–21.

92. Блінова О. Є. Психологічні умови толерантності студентів у міжетнічній взаємодії. *Наук. часопис Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова*. Вип. 26 (50). Ч. 1. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. С. 166–170. (Серія 12 : Психолог. науки : научн. изд.)

93. Бойко А.М. Концептуальні основи особистісно-соціального виховання. *Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні, 1992 - 2002*. Харків, 2002.

94. Бойко А. Парадигмальні напрями виховання: варіанти вибору. *Рідна школа*. 2001. № 3. С. 7-10.

95. Бойко Н. Професійне здоров'я педагога. *Підручник для директора*. 2010. № 6. С. 70-72.

96. Бойченко Т. Валеологія – мистецтво бути здоровим. *Здоров'я та фізична культура*. 2005. № 2. С. 1-4.

97. Буряк В. Самостійна робота як системоутворюючий елемент навчальної діяльності студентів. *Вища школа*. 2008. № 5. С.10-24.

98. Бушай І. М. Образ світу молоді з девіантною поведінкою. *Наук. часопис Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. Серія Психолог.* 2009. Вип. 26 (50). Ч. 1. С. 191–196.

99. Велитченко Л.К. Психологічна структура взаємодії. *Коломінські читання: матер. II Міжнар. наук. форуму, присвяченого пам'яті докт. психол. наук, проф. Н.Л. Коломінського, м. Київ, 19 лютого 2008 р. / МАУП; гол. ред. М.Ф. Головатий; відп. ред. О. Л. Туриніна. Київ: Персонал, 2009. С. 53–60.*

100. Вігвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Київ, 2003.

101. Гейко Є.В. Цілісність особистості як передумова здоров'я сучасної студентської молоді. *Науковий часопис Національного педагогічного ун-ту ім. М.П. Драгоманова. Серія Психологічні науки*. 2009. Вип. 26 (50). Ч. 1. С. 218–223.

102. Давиденко А.А. Творчість як процес гармонізації системи. *Педагогіка і психологія: наук.-теорет. та інформац. журн. НАПН України*. 2011. № 4. С. 78–85.

103. Дем'яненко Н.М. Педагогічна парадигма вищої школи України: генеза й еволюція. *Філософія освіти*. 2006. № 2 (4).

104. Зарубінська І.Б. Синдром набуті безпорадності та його профілактика у студентів в процесі викладання іноземної мови. *Педагогіка і психологія: Вісник АПН України*. 2005. № 2. С. 42-48.

105. Казьмерчук А. В. Особливості девіантної поведінки серед молоді. *Девіантна поведінка в дитячому віці: матер. наук.-практ. конф. Євпаторія, 2009. С. 77–82.*

106. Ковальчук З. Я. Роль самосвідомості науково-педагогічного працівника у взаємодії зі студентами. *Науковий вісник Львівськ. держ. ун-ту внутр. справ. Серія психологічна*. 2009. Вип. 1-2009. С. 123–134.

107. Кравченко Т.В. Формування образу професійного майбутнього старшокласників у взаємодії сім'ї та школи. *Педагогіка і психологія: наук.-теорет. та інформ. журн. НАПН України*. 2012. № 3. С. 5–10.

108. Крюкова Д.Ф. Психологічні та педагогічні проблеми професійно-особистісного розвитку молоді. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: Матеріали II міжн. наук.-практ. конф. Хмельницький: ТУП, 2003. С. 74-83.*

109. Кузікова С.Б. Психологічні основи становлення субекта саморозвитку в юнацькому віці: Монографія. Суми: Вид-во „МаєДен”, 2012. 410 с.

110. Лузан П., Зайцева І. Академічна група в контексті проблеми виховання студентської молоді. *Освіта і управління*. 2002. Т. 5, № 1. С. 151-156.

111. Лукасевич О. А. Особливості досягнення особистісної зрілості студентами вищого навчального закладу. *Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія Психологічні науки*. 2009. Вип. 26 (50). Ч. 1. С. 72–75.

112. Наумчик Н.В. Проблеми і перспективи розвитку психологічної компетентності студентів технічного вузу. *Практична психологія та соціальна робота*. 2010. № 5. С. 73-75.

113. Обран-Лембрик Л. Толерантність як основа адекватних взаємин у полікультурному світі. *Соціальна психологія*. 2009. № 4. С. 73–86.

114. Пилипенко Н.М. Вплив кризи професійного становлення на саморозвиток особистості. *Педагогіка і психологія: Вісник АПН України*. 2005. №2. С. 116-126.

115. Піговська С. Профілактика синдрому емоційного вигорання. *Психолог*. 2011. №14–15.

116. Потапчук Т. Становлення ідентичності студентів вищих педагогічних навчальних закладів. *Вища школа*. 2012. № 7. С. 40–46.

117. Рижак Л. Система освіти в Україні та її перспективи: філософський аналіз. *Вісник Львівського університету. Філософські науки*. 2004. Вип. 6. С. 16–26.

118. Сердюк Л.З. Психологія мотивації учіння майбутніх фахівців: системно-синергетичний підхід: Монографія. Київ: Університет «Україна», 2012. 323 с.

119. Сидоренко С. Формування Європейської зони вищої освіти. *Вища освіта України*. 2004. №1.

120. Ставицька С.О. Визначення життєвих цінностей в юнацькому віці. *Наук. часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія Психологічні науки*. 2009. Вип. 26 (50). Ч. 1. С. 366–374.
121. Трошкіна І.А. Вплив емоційного вигорання на розвиток особистості викладача. *Наука і освіта: наук.-практ. журн. Півд. наук. Центру АПН України*. 2010. № 3. С. 117–121.
122. Туров М.П. Обдаровані винахідники: хто вони? *Практична психологія та соціальна робота*. 2008. № 10. С. 68–72.
123. Фірсова О.Ю. Вплив стану психічного здоров'я студентів у період навчання у ВНЗ на реалізацію їх особистості. *Наука і освіта : наук.-практ. журн. Півд. наук. Центру АПН України*. 2010. № 3. С. 131–137.
124. Хоменко А. Вчинкова діяльність і діалогічне спілкування як чинники гуманізації процесу виховання. *Зб. наук. пр. Полтав. держ. пед. ун-ту ім. В. Г. Короленка. Пед. науки*. 2008. Вип. 6. С. 39–48.
125. Юсупова Н.О. Міжособистісні стосунки студентів в аспекті віртуальної взаємодії. *Практична психологія та соціальна робота*. 2009. № 4. С. 78–80.
126. Ярошенко О.Г., Деркач Т.М. Порівняльний аналіз стилів навчання студентів різних спеціальностей. *Педагогіка і психологія : наук.-теорет. та інформац. журн. НАПН України*. 2012. № 1. С. 43–47.
127. Alla Boyko. Der hervorragende nationale padagoge und patriot der Ukraine Hryhoij Waschtschenko. Kyjiv-Munchen: BoD, 2019. 192 с.
128. Lifelong learning: trends, challenges, prospects: the collective monograph / edited by N. Demyanenko, V. Benera. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2021. 366 p.
129. Demyanenko N.M. The idea of “lifelong learning” in the global educational space: history, projection into perspective. *Section I. Lifelong learning: civilizational dimension, Ukrainian experience. Lifelong learning: trends, challenges, prospects: the collective monograph / edited by N. Demyanenko, V. Benera. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2021. P. 27-41. <https://doi.org/10.37835/2410-2075-2021-1-01-1>*
130. Demyanenko N.M. Stages of formation, content and current conditions of training pedagogical staff for adult education (andragogues and hierogogues) in Ukraine (experience of the Department of Pedagogy and Psychology of the Higher School, National Pedagogical Drahomanov University, Kyiv, Ukraine). *Section I. Lifelong learning: civilizational dimension, Ukrainian experience. Lifelong learning: trends, challenges, prospects: the collective monograph / edited by N. Demyanenko, V. Benera. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2021. P. 42-57. <https://doi.org/10.37835/2410-2075-2021-1-01-2>*
131. Demyanenko N.M. The integrated technology of situation simulation in organizing educational environment. *Section III. ANDRAGOGICAL TECHNOLOGIES IN ORGANIZING EDUCATIONAL ENVIRONMENT. Lifelong learning: trends, challenges, prospects: the collective monograph / edited by N. Demyanenko, V. Benera. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2021. P. 111-129. <https://doi.org/10.37835/2410-2075-2021-1-01-6>*
132. Demyanenko N.M. Hierogogy in socio-cultural and scientific dimensions. *Section VI. HIEROGOGY IN THE SYSTEM OF LIFELONG LEARNING. Lifelong learning: trends, challenges, prospects: the collective monograph / edited by N. Demyanenko, V. Benera. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2021. P. 329-343. <https://doi.org/10.37835/2410-2075-2021-1-01-12>*
133. Demyanenko N.M. Features of developing the Regulations and Program of the Institute of the elderly people (third age). *Section VI. HIEROGOGY IN THE SYSTEM OF LIFELONG LEARNING. Lifelong learning: trends, challenges, prospects: the collective monograph / edited by N. Demyanenko, V. Benera. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2021. P. 344-366. <https://doi.org/10.37835/2410-2075-2021-1-01-13>*
134. Demyanenko Natalia. “Innovative author’s education systems”: a scientific project at National Pedagogical Dragomanov University. *Рідна школа*. 2020. № 1. С. 32-37.
135. Demyanenko Natalia. Tutoring as pedagogical action and new profession: systematic approach to the problem (Тьюторинг як педагогічна дія і нова професія: системний підхід до проблеми). *Вища освіта України*. 2020. №2. С.59-66.
136. DEMYANENKO Natalia, ILLIUSCHENKO Serhii, POVIDAICHYK Mykhailo, DOROSH Tetiana (2021). The Problem of Developing the Reflexivity of Future Specialists in Social and Humanistic Sciences in the Context of Postmodernism. *Postmodern Openings*. Volume 12. Issue 4. P. 171-183. <https://doi.org/10.18662/po/12.4/>
137. Peter Scott, "Globalization in Higher Education: Challenges for the 21st Century," *Journal of Studies in International Education*, 4 (Spring, 2000), pp. 3-10.
138. Philip G. Altbach, "Higher Education and the WTO: Globalization Run Amok," *International Higher Education*, No. 23 (Spring, 2001), pp. 2-4.
139. Grant McBurnie, "Leveraging Globalization as a Policy Paradigm in Higher Education," *Higher Education in Europe* 26 (No. 1, 2001), pp. 12-26.

Інтернет-ресурси

140. <http://osvita.ua/legislation/other/4406/>
141. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
142. <http://www.mon.gov.ua>
143. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
144. <https://dnpb.gov.ua/ua/> Державна науково-педагогічна бібліотека НАПН України імені В.О. Сухомлинського

Навчально-методична карта
дисципліни „ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ”,
ВСЬОГО – 90 год., з них: лекційні – 14 год; семінарські - 12 год; самостійна робота – 64 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX
Модулі	МОДУЛЬ 1					МОДУЛЬ 2							МОДУЛЬ 3						
Назви модулів	Педагогічні технології організації і розвитку змісту освітнього процесу в контексті неперервної освіти (25 балів)					Психолого-педагогічні технології професійного вибору, навчання, діяльності та розвитку фахівця (20 балів)							Психолого-педагогічні технології педагогічно доцільної партнерської взаємодії. Створення безпечного розвивального освітнього середовища (15 балів)						
Теми лекцій	Л1. (2 год) Сутність, особливості, головні ознаки педагогічної технології. Класифікація педагогічних технологій.	Л2. (2 год) Системні педагогічні технології. Індивідуалізація відкритого освітнього простору.	Л3. (2 год) Освітня інноватика. Локальні педагогічні технології. Якість освітніх нововведень.			Л4. (2 год) Формула вибору професії і етапи професійного шляху особистості: концепції, труднощі, оптимізація.		Л5. (2 год) Психолого-педагогічні технології професійного навчання та особистісного розвитку.		Л6. (2 год) Психолого-педагогічні технології оптимізації професійної діяльності. Саморозвиток і саморух фахівця.		Л7. (2 год) Комунікативні психолого-педагогічні технології. Формування педагогічно доцільної партнерської суб'єкт-суб'єктної взаємодії в освітньому середовищі.		Л8. (2 год) Соціальні, групові, особистісно орієнтовані механізми впливу/взаємодії в полікультурному інтегрованому освітньому просторі.		Л9. (2 год) Психолого-педагогічні технології конфліктологічно і компетентності, позааудиторної та консультаційної взаємодії. Створення й підтримання безпечного розвивального освітнього середовища.			
Теми семінарських		С1. (2 год) Системні педагогічні технології. Індивідуалізація відкритого освітнього простору. (5 балів)	С2. (4 год) Освітня інноватика. Локальні педагогічні технології. Якість освітніх нововведень. (5 балів)	С3. (2 год) Педагогічне проектування та впровадження педагогічних технологій у систему неперервної освіти. (5 балів)			С4. (2 год) Психолого-педагогічні технології професійного навчання та особистісного розвитку. (5 балів)		С5. (2 год) Психолого-педагогічні технології оптимізації професійної діяльності. Саморозвиток і саморух фахівця. (5 балів)		С6. (2 год) Комунікативні психолого-педагогічні технології. Формування педагогічно доцільної партнерської суб'єкт-суб'єктної взаємодії в освітньому середовищі. (4 бали)		С7. (2 год) Психолого-педагогічні технології конфліктологічно і компетентності, позааудиторної та консультаційної взаємодії. Створення й підтримання безпечного розвивального освітнього середовища. (4 бали)						

Самостійна робота	САМОСТІЙНА РОБОТА МОДУЛЬ 1. 5 балів	САМОСТІЙНА РОБОТА МОДУЛЬ 2. 5 балів	САМОСТІЙНА РОБОТА МОДУЛЬ 3. 2 бали
Види контролю	МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ 1. Контрольна робота 5 балів	МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ 2. 5 балів	МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ 3. 5 балів
Форма контролю	ЕКЗАМЕН – 40 БАЛІВ		